

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent, vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Antidotorum Evangelicorum D. Thomæ Stapletoni, S. Theol. Doctoris, & in Academica Louaniensi S. Script. Professoris Regij, Pars Altera - In Sacrosanctum Euangelium secundùm Ioannem

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

Infremuit spiritu, & turbavit semetipsum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39480

mittit Calvinus, magis eligens Arianorum causam in medio relinquere, quasi necdum satis refutatam, quam grauissimorum Patrum iudiciis sese accommodare. Minus nunc miretur quisquam si in dogmatibus hodie controuersis tam procaciter Calvinus cum suis vniuersæ Antiquitatis testimonia ac iudicium reiiciat, postquam in eo dogmate quod nobiscum amplecti videri vult, Patrum tamen expositiones penitus negligit atque contemnit. Sic nempe nouis Arianis latissimam fenestram aperire Calvinus voluit. Idem in Iudæorum gratiã quam diligenter præstiterit, ex multis diuinæ Scripturæ testimoniis insigniter è Caluino deprauatis luculenter ostendit Aegidius Hunnius in Academia Vitebergensi Professor.

In libello
Caluinus
Iudaizans
an. 1593.

IN IOANNIS CAP. XI.

Infremuit spiritu, & turbauit semetipsum.

DOCTE aperte hic locus, docentque doctissimi Patres, turbationem hanc, quam Christus hic ostendit, non fuisse in eo, sicut in nobis frequenter est, inuoluntariam, sed liberam, liberèque pro tempore & loco à seipso certa deliberatione assumptam. Dicit enim textus: *turbauit seipsum*. Non dicit, turbatus est. Sic instante passione, *cœpit contristari & mœstus esse*: id est, quando voluit, & ante vllam iniectam necessitatem, liberè suos affectus ad tristitiam & dolorem voluntarium, proposito sibi imminente passionis obiecto, excitauit. Quare D. Hieronymus ad illum locum. *Aliud est contristari, aliud incipere contristari: quia propassio in Domino erat, passio humana non erat*. Sic D. Augustinus in hunc ipsum locum. *Turbaris tu nolens, turbatus est Christus quia voluit: Esuriuit Iesus, sed quia voluit: Dormiuit, sed quia voluit: Contristatus est, sed quia voluit. Mortuus est, sed quia voluit. In illius potestate erat, sic vel sic affici vel non affici. Anima & caro Christi cum verbo Dei vna persona est, vnus Christus est. Ac per hoc vbi summa potestas est, ibi secundum voluntatis nutum tractatur infirmitas: hoc est, turbauit semetipsum. Hæc Augustinus. Et adhuc alio in loco. *Ipsè Dominus Iesus in forma serui agere vitam dignatus humanam, sed nullum habens omnino peccatum, affectiones humanas adhibuit, vbi adhibendas esse iudicauit. Neque enim in quo verum erat hominis corpus, & verus hominis animus, falsus erat humanus affectus. Cùm**

Christus
humanos
affectus
liberè sus-
cepit.

Matt. 26.

In Com. ad
cap. 26.

Matth.
Tract. 49.
in Ioan.

De Ciuit.
Dei li. 14.
cap. 9.

ergo eius in Euangelio ista referuntur, quod supra duritiam cordis Iudeorum cum ira contristatus sit, quod dixerit, Gaudeo propter vos ut credatis, quod Lazarum suscitaturus etiam lacrymas fuderit, quod concupiuerit cum discipulis suis manducare pascha, quod propinquante passione tristis fuerit, non solum utique referuntur. Verum ille hos motus certa dispositionis gratia, ita, cum voluit, suscepit animo humano, ut, cum voluit, factus est homo. Et paulo post. Habemus nos humanas istas affectiones ex humana conditionis infirmitate. Non autem ita Dominus Iesus, cuius est infirmitas fuit ex potestate, id est, ex libera illarum assumptione quoties voluit, sicut ex libera naturae nostrae assumptione factus est homo quando voluit. In hac quoque sententia scribit D. Gregorius. Non sicut nos qui partimines sumus, irruente saepe tentatione concutimur, ita Redemptoris nostri animae tentationis est necessitate turbata. Quod si quando turbatus spiritu infremuisse dicitur, ipse tamen humanus disponebat, quantum ipse humanus turbaretur. Deum cum Augustino, ubi summa potestas erat, ibi secundum naturam voluntatis tractari infirmitatem: ut videlicet affectionem in Christo tamen si humanae & verae essent, non tamen inordinariae & prorsus per modum naturae sicut in nobis frequentes, sed semper liberae & ex certa ac deliberata dispositione fierent.

Totam hanc SS. Patrum doctrinam, verbis huius Evangelij, Turbauit semetipsum, conformem vellicat & impugnat Calvinus. Absurdum (inquit) quibusdam videtur, si Christum dicamus tanquam unum aliquem ex hominum numero fuisse humanis passionibus subiectum. Nec aliter existimant vel doluisse vel gausum esse, nisi quia affectus istos, quoties visum est, incana quadam dispensatione in se recepit. In hanc sententiam Augustinus ab Euangelista dictum putat quod turbauerit se, quum alios rapiat sui affectus. Sensus ergo esse putat, quod Christus alioqui sedatus, & ab omni passione immunis, fremens & dolorem vltro accersuerit. Haec ille. Haec plane Augustini, haec Hieronymi, haec Gregorij, haec aliorum Patrum & omnium Theologorum de Christo sententia est, ipso Christo digna. Quid ad haec Calvinus? Atqui (inquit) meo iudicio magis consentanea erit scriptura haec simplicitas, si dicamus, quod Iesus, quum carnem nostram induit, sponte etiam humanos affectus induisse, ut nihil à fratribus, excepto peccato, differat. Atqui hoc & Augustinus docuit, alique Patres docuerunt. Sed humanos affectus non eodem modo induit, quomodo eos aut habemus aut excitemus. Habet eosdem affectus

Moral. in
Iob lib. 3.
cap. 1.

Caluini
proprium
iudicium
contra Pa-
tres.

sed liberos, & cum plena deliberatione, liberáque dispositione elicitos, quos nos frequenter planè inuoluntarios patimur magis quàm exercemus: ideóque in nobis passiones sunt vitiosæ (vt loco postèrius citato docet Augustinus) in Christo non sunt passiones inuoluntariæ, sed affectiones liberæ, sicuti Christi gloriæ & puritati conueniebat. Imò (ait Calvinus) hoc modo nihil derogatur Christi gloriæ, quum voluntaria tantum dicitur fuisse submissio, qua factum est vt in anima affectibus nobis similis esset. Ceterum postquam ab initio se submisit, non purandum est ab illis vacuum fuisse aut immunem. Idem Patres docent, quòd humanæ infirmitatis affectibus ab initio conceptionis suæ voluntariè se submisit, sed non inordinatis aut inuoluntariis, verum quos liberè exerceret, nõ quos contra voluntatem pateretur, vt nos illos patimur. Quia, vt sapièter dixit doctissimus Augustinus, *Vbi summa potestas erat, ibi secundum nutu voluntatis tractari infirmitas debuit.* Hunc liberum in Christo voluntatis nutum, & hos liberos affectus negat contra Patres procaciter Calvinus, sed vno verbo non refutat; satis habens suam singularem & arrogantem opinionem, quam simplicitatis vocabulo vestit, abique vilo argumento aut ratione opponere. Quare quod in sequentibus addit Calvinus, *passiones in Christo vitiosas non fuisse sicut nostra sunt, eò quòd neque intemperanter ferebantur & ultra modum, neque absque iusta & legitima causa in illo oriebantur,* hoc totum nec Patrum sententiam refutat de libera affectuum nostrorum susceptione Christo propria, neque Christi puritatem & gloriam satis defendunt. Vitiosæ quippe passiones sunt, non solùm quæ modum excedunt, & sine iusta causa exercentur; sed etiam quæ inuitis nobis erumpunt, quæ sæpe, quum volumus, deficiunt: quæ tota vitiositas originalis peccati corruptio est: à qua quum Christus profus immunis fuerit, non potest puritati eius congruere, huiusmodi passionibus subiectum fuisse. Ita Calvinus absque vlla ratione, causa, argumento, solùm vt singulariter sapere videatur, doctissimorum Patrum consentienti iudicio arroganter & perulenter contradicit: ac sententiam sustinet, non solùm Christi gloria indignam, sed & eius puritati repugnantem.

Sed quid ad Scripturam præsentem huius Euangelij respondet, quæ dicit: *Turbauit semetipsum,* vnde colligit Augustinus quòd liberè & voluntariè hanc turbationem in se admisit? Ad hanc Scripturam hoc solùm respondet. *Turbauit qui*

Passiones vitiosæ quot modis sunt.

Scriptura quidem seipsum Christus, & vehementer commotus fuit, sed ita
verba elu- ut se contineret sub Patris voluntate. Hoc quidem verum
dit Calu- est, sed hoc nihil contra S. Augustini & aliorum Patrum opo-
sim. sitionem facit: hoc etiam non explicat, cur dixerit Euan-
 gelista, *Turbavit seipsum*, non autem dixerit, turbatus fuit.
 Nam ut homines boni ac prudentes omnes tamen turbetur
 interdum ex improviso, & inuoluntarie, per motus ob-
 reptios viciosos, frequenter tamen sub Dei voluntate se con-
 tinent, & motus illos ad pietatis & rationis nutum referunt.
 Nec tamen de huiusmodi dici possit, *Turbauerunt seipsum*.
Caluini Petulans ergo iste & audax hæreticus nec Scripturarum
arrogantia sensum à Patribus vult discere, nec quod Patres docent potest re-
& imper- futare. Ita & doctissimos Patres arroganter contemnit, & di-
tia. uinas Scripturas legitimè non exponit. Hæc eius temeritas
 & arrogantia & inscitia (quam in aliis locis quam plurimis
 etiam circa dogmata non controuersa exercet, nouaque re-
 terpretationes indefinenter affectat) obseruatione digna est
 ut à tali impostore quam diligentissimè sibi omnes cæcitas
 verasque & orthodoxas Sanctorum Patrum expositiones, pro-
 pter eius singulare iudicium, nulla ratione, nullo argumento
 communitum, nequaquam reiiciant.

44. *Dixit eis Iesus: Solute eum, & finite abire.*

Est hic sanctorum Patrum pia & legitima applicatio
 Caluini cauillis eximenda & asserenda. Sic enim in hæc
 verba garrit. *Ter ridiculi (inquit) sunt Papista, qui auriculari-*
rem confessionem inde eliciunt. Christus, inquit, postquam
Lazarum vita reddiderat, à discipulis suis solus voluit: Ergo
non satis est reconciliari nos, nisi Ecclesia quoque peccata nostra
remittat. Hæc ille. Nam quum Papistas propter hanc applica-
 tionem de absolutione per Ecclesiam necessaria (ad peccato-
 rum quippe confessionem auricularem hæc verba Carbo-
 lici non applicant, mendacium id Caluini est) ter ridiculos
 vocat, antiquos & doctissimos Patres hæc fœda labe adspici-
 git, & per Catholicorum hodie latera illos transfuerbet. Sed
 enim in hunc locum scribit S. Augustinus. *Processit Lazarus*
& adhuc ligatus est, adhuc inuolutus, tamen iam foras processit.
Quid significat? Quando contemnis, mortuus iaces: quando
confiteris, procedis. Quid est enim procedere, nisi ab omnibus
velut exeundo te manifestare? Sed ut confitearis, Deus facit
magna voce clamando, id est, magna gratia vocando. Ideo cum

Papistarum
nomine Pa-
très taxat
Caluinus.

Tract. 49.
in Ioan.